

Pritam Singh v. Surjit Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2798

2 ਨਵੰਬਰ 1983

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18 — ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ- ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ-ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਮੁਢਲੀ ਡਿਕਰੀ ਕਰਕੇ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡ—ਮੈਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਵੀ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਡਿਕਰੀ ਇਸ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ-ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ—ਕੀ ਐਗਰੀਕਿਊਲਚਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੈਸਨੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 18 ਅਤੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡਿਕਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਸੰਪੰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਰਜ ਹੈ- 'ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੁਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 7 ਅਤੇ 8)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਟਵਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਸਨੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫ਼ਾਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੈਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੈਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)।

115 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਪੀਸੀਐਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 10 ਅਗਸਤ, 1979 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.

(2) ਸਬੋਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਫਲੌਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 1072 ਵਿੱਘੇ 19 ਬਿਸਵਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੀਲਾਟ ਦੇਹ, ਗੋਰਾ ਦੇਹ, ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖੂਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿੰਚਾਈ, ਖੋਲ, ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 2/ਫੋਡ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 25-12-2006 ਬੀ.ਕੇ (8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950) ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 30 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਹੁਕਮ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ, 1953 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜੀ। ਉਸ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਫਾਈਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੱਜਮੈਂਟ -ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ 2006 ਬੀ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 25-12-2006 ਬੀ.ਕੇ. ਦਾ ਡਿਕਰੀ ਕੋਈ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ।

(5) ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਹੀਂ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ।

3

(6) ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2542-2006 (ਬੀਕੇ) ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ

Pritam Singh v. Surjit Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ।

ਬਾਇਬਲ 55,

(7) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਆਪਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18:

“18. ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ। ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਦ-

- (1) ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਕੋਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਮਾਤਹਿਤ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (2) ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 54<

"54. ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵੱਖ ਹੋਣਾ। ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਟੈਨ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਸਬ-ਆਰਡੀਨੇਟ - ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੰਡ, ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ (ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "

ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ, ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ, ਗੋਰਾ ਦੇਹ, ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ, ਖੂਹ, ਖੇਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਵੀ ਹਨ। ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ, ਖੂਹ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਘਰ ਅਤੇ ਕੋਹਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਕੰਮ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ *ਪਰਸੂਰਾਮ ਰਾਜ ਆਰ ਐਮ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾਬਾਈ ਰਾਜਾਰਾਮ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਸੂਟ ਸੀ। ਉਥੇ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸੀ

(1) ਏਆਈਆਰ 1957 ਬੰਬਈ 59.

ਉਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/8 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ* ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਮਾਤਹਿਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤਰ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸਦਾ 8 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਵਾਂ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ 1/8 ਵੇਂ ਦੀ ਬਜਾਏ 1/7 ਵੇਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਅਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਫੂਲਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਲਾਲ* (2) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਪਰਸੂਰਾਮ ਰਾਜਾਰਾਮ ਤਿਰੋਅਰਵਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇ.ਐਨ. ਵਾਂਚੂ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਬੰਬਈ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸ਼ੇਅਰ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

Pritam Singh v. Surjit Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏ. ਠਾਕੁਰਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏ. ਵੇਨੀਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।) ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਰਾਮਈਆ ਬਨਾਮ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4)। ਸ਼ਿਵਰਾਮਈਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਬੈਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

“ਜੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(1) ਅਤੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1470
- (3) ਏਆਈਆਰ 1977 ਕਰਨਾਟਕ 60.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1978 ਕਰਨਾਟਕ 76.

ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(2) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੱਖਰ ਤੱਕ ਦੋ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਸਲ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18 ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵੰਡ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੰਡ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਭੇਜ ਕੇ। . ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਰਬਦਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵਾਂ ਅਗਲਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 20 ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਬਰਾਬਰ ਉਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ

.....
ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਡਰ 20, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ

ਪਾਗਲ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਇਨਰ ਇਫੈਕਟਸ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਖੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਢਲੀ ਫਰਮਾਨ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਮਾਬਾਈ ਗੋਵਿੰਦ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ ਦਾਜੀ (5), ਕੇਸ਼ਾਓ ਰਘੂਨਾਥ ਦੇਓਸੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਔਰਤ ਕੇਸ਼ਾਓ ਦੇਓਸੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ 22, ਰੂਲ 18(1), ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 181 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 182 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਡਾਰਕਹਾਸਟ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਸ਼ਾਓ ਰਘੂਨਾਥ ਦੇਵਸੈਟਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਬੰਧੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਰਮਾਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਮਾਇਨਰੀ ਫਰਮਾਨ ਹੈ।

(9) ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮੁਢਲੇ ਫਰਮਾਨ mesne profit ਥਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(10) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਮੁਢਲੀ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਦੋ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਬੱਬੂਰੂ ਬਸਾਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੱਬੂਰੂ ਗੁਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (7) ਅਤੇ ਇੰਦਰਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਓਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (8)।

' (5) ਏਆਈਆਰ (32) 1945 ਬੰਬਈ 338.

(6) ਏਆਈਆਰ 1971 ਬੰਬਈ 26.

(7) ਏਆਈਆਰ 1951 ਮਦਰਾਸ 938

(8) ਏਆਈਆਰ 1980 ਪਟਨਾ 201

(11) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਮੁਕੱਦਮੇ

Pritam Singh v. Surjit Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਦੀ ਧਾਰਾ "ਉੱਚ" ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25-12-2006 (ਬੀਕੋ) ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 23 (ਓਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਮੁਨਸੀ ਬਨੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਜਲਪਾ ਸ਼ੰਕਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਿਕਰੀ ਨੇ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 12, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਬੱਝੂਰੂ ਬਸਾਇਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਂਝੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਰੂਆਤੀ ਨਾਰੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਅੰਤਿਮ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ

(9) ਏਆਈਆਰ 1960 ਪਟਨਾ 2601

ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ। ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ. ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ. *ਇੰਦਰਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਸੀ ਜੋ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਕੀਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

(13) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(14) ਹੁਣ, ਮੈਂ 1981 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ *ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ* ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਵੇਂ ਡਿਕਰੀ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ

(15) ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਰਡਰ 20, ਕੋਡ ਦਾ ਨਿਯਮ 18, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ 715 ਵਿੱਘੇ 6 ਬਿਸਵੇ 1072 ਵਿੱਘੇ 19 ਬਿਸਵੇ ਵਿੱਚੋਂ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ, ਗੋਰਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇਹ, ਖੇਲਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਰਾਹੀਂ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਿੰਡ ਫਿਲੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਾਈਟ ਦੇ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ: -

ਪੂਰਬ	...	ਖਾਲੀ ਸਾਈਟ
ਪੱਛਮ	...	ਗੋਰੇਵਾਲਾ ਖੂਹ
ਨੌਰਟ;	...	ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ
ਦੱਖਣ " v	...	ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ

ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਖੇਵਟ ਨੰਬਰ 7, 14, 15 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 42 ਵਿੱਘੇ 5

Pritam Singh v. Surjit Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਦੀ ਧਾਰਾ "ਓਰਾ" ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਪਾਠ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 18(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੋਲਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ, ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ 1979 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2798 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1985 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਕੇਸ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਸਵਲਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ